

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

економічний факультет

(назва інституту/факультету)

Кафедра

бізнесу та управління персоналом

(назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан економічного факультету

Роман ГРЕШКО

«27» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

Інтелектуальна власність та захист авторських прав

(вказати назву навчальної дисципліни)

обов'язкова

(вказати: обов'язкова/вибіркова)

Освітньо-професійна програма Підприємництво та управління бізнесом

(назва програми)

Спеціальність D3 Менеджмент

(вказати: код, назва)

Галузь знань D Бізнес, адміністрування та право

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)

(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

економічний факультет

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання

українська

(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

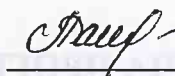
Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність та захист авторських прав» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Підприємництво та управління бізнесом» спеціальності D3 «Менеджмент» галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право», затвердженої наказом ректора Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича № 164 від 01 травня 2025 р.

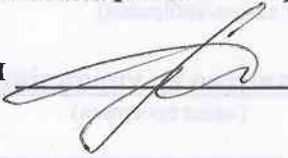
Розробник: Водянка Любов Дмитрівна, завідувач кафедри бізнесу та управління персоналом, к.е.н, доцент

Викладачі: Водянка Любов Дмитрівна, завідувач кафедри бізнесу та управління персоналом, к.е.н, доцент

Погоджено з гарантом
ОП «Підприємництво
та управління бізнесом»

 Людмила ВЕРБІВСЬКА

Затверджено на засіданні бізнесу та управління персоналом
протокол № 1 від «26» серпня 2025 року

Завідувач кафедри Любов ВОДЯНКА

Схвалено методичною радою економічного факультету

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Голова методичної ради
економічного факультету

 Ірина НИКИФОРАК

© Водянка Л.Д., 2025 рік

1. Мета навчальної дисципліни:

Освітня компонента «Інтелектуальна власність та захист авторських прав» є обов'язковою складовою ОНП «Підприємництво та управління бізнесом» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Курс охоплює створення, охорону, використання та комерціалізацію результатів інтелектуальної діяльності в наукових дослідженнях і підприємстві. Основну увагу приділено інтелектуальному бізнесу, управлінню інтелектуальними активами, цифровізації, інноваційним стартапам та їх масштабуванню. Питання авторського права й правової охорони розглядаються як необхідна основа відповідальних економічних та управлінських рішень.

Предметом вивчення дисципліни є економічні та управлінські відносини, процеси й інструменти створення, використання та комерціалізації інтелектуальних продуктів і результатів наукових досліджень з урахуванням прав інтелектуальної власності, авторського права та академічної доброчесності.

Мета дисципліни – сформувати у здобувачів здатність обґрунтовувати рішення щодо охорони, управління та комерціалізації результатів інтелектуальної діяльності, розробляти пропозиції розвитку інтелектуального бізнесу й інноваційних стартапів на основі власних досліджень із дотриманням прав інтелектуальної власності, професійної етики та академічної доброчесності.

Міждисциплінарні зв'язки: «Проектний менеджмент», «Економічна діагностика та аналіз підприємницької діяльності», «Цифрова економіка та електронний бізнес», «Актуальні проблеми розвитку підприємництва», «Методологія наукових досліджень у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності». Навчальні завдання пов'язуються з тематикою дисертаційних досліджень здобувачів

2. Результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни сприятиме формуванню елементів інтегральної, загальних та фахових компетентностей.

Інтегральна компетентність: Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або професійних практик, застосовувати новітні методології наукової, педагогічної, професійної діяльності, здійснювати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетентності

ЗК01. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

ЗК02. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК03. Здатність працювати автономно.

ЗК05. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК01. Здатність планувати і виконувати оригінальні дослідження на відповідному рівні, досягати наукових результатів, які можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях, впроваджені у практичну діяльність, що створюють нові знання у підприємницьких, торговельних та біржових структурах та/або дотичних до них міждисциплінарних напрямках.

СК02. Здатність продукувати, обґрунтовувати нові ідеї, гіпотези і моделі та приймати науково обґрунтовані рішення у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

СК05. Здатність до критичного переосмислення і розвитку сучасних теорій, методологій, об'єктів досліджень й практик, із застосуванням системного підходу до врахування неекономічних аспектів з різних галузей знань, у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

СК07*. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні наукові проекти у підприємницьких, торговельних та біржових структурах та/або дотичних до них

міждисциплінарних напрямках, проявляти лідерство та відповідальність при їх реалізації; комерціалізувати результати наукових досліджень та забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності.

Програмні результати навчання

РН01. Мати передові концептуальні, методологічні знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності та/або на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, які є достатніми для проведення наукових, прикладних досліджень на рівні актуальних світових досягнень, отримання нових знань та/або здійснення інноваційної професійної діяльності.

РН05. Застосовувати сучасні методи та інструменти наукових досліджень та інноваційної діяльності для отримання нових знань та/або розв'язання комплексних проблем у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, а також у дотичних міждисциплінарних напрямках.

РН06. Приймати ефективні, етичні та соціально відповідальні рішення, забезпечувати лідерство, автономність та міжособистісну взаємодію у їх реалізації в професійній діяльності.

РН09. Планувати і виконувати теоретичні та/або емпіричні дослідження з використанням сучасних методів й інструментів, здійснювати критичний аналіз результатів власних або сторонніх досліджень у контексті усього комплексу сучасних знань щодо проблем у сфері підприємництва, торгівлі, біржової діяльності та дотичних міждисциплінарних напрямків, з дотриманням норм академічної і професійної етики.

РН10. Ініціювати, розробляти, реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявні та/або отримати нові цілісні знання, розв'язувати проблеми підприємництва, торгівлі та біржової діяльності з урахуванням етичних, соціальних, економічних, екологічних і правових аспектів.

РН11. Вільно презентувати, обговорювати державною та іноземними мовами результати досліджень, наукові та/або прикладні проблеми підприємництва, торгівлі, біржової діяльності, оприлюднювати їх у наукових публікаціях провідних міжнародних видань або впроваджувати у практичну діяльність.

РН14*. Формувати індивідуальну траєкторію особистісного й фахового розвитку, самонавчання та професійної поведінки.

3. Опис навчальної дисципліни

Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекцій	Практичні	семінарські	Лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	2	3	90	10	20			60		Екзамен

Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Інтелектуальна власність та основи інтелектуального бізнесу											
Тема 1. Інтелектуальна власність у науково-дослідній діяльності та	11	1	2			8						

підприємницькому середовищі												
Тема 2. Авторське право та охорона результатів інтелектуальної діяльності	11	1	2			8						
Тема 3. Інтелектуальний бізнес: сутність, форми та особливості розвитку	16	2	4			10						
Разом за ЗМ1	38	4	8			26						
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Управління інтелектуальними активами, комерціалізація та стартапи											
Тема 4. Управління інтелектуальними активами та розвиток інтелектуального бізнесу	16	2	4			10						
Тема 5. Комерціалізація результатів наукових досліджень	18	2	4			12						
Тема 6. Інноваційні стартапи, стартап-екосистеми та масштабування бізнесу	18	2	4			12						
Разом за ЗМ 2	52	6	12			34						
Усього годин	90	10	20			60						

Теми лекційних занять

№ п/п	Теми заняття та його зміст	Кількість годин
1.	Тема 1. Інтелектуальна власність у науково-дослідній діяльності та підприємницькому середовищі 1. Поняття інтелектуальної діяльності, інтелектуального продукту та інтелектуальної власності. 2. Основні об'єкти інтелектуальної власності та особливості їх використання в науково-дослідній діяльності й підприємстві. 3. Нормативно-правові та інституційні засади охорони інтелектуальної власності в Україні та міжнародному середовищі.	1
2.	Тема 2. Авторське право та охорона результатів інтелектуальної діяльності 1. Авторство, співавторство, особисті немайнові та майнові права у науковій діяльності. 2. Майнові права у підприємницькій діяльності. 3. Форми правової охорони результатів інтелектуальної діяльності, способи захисту авторських прав і запобігання порушенням.	1
3.	Тема 3. Інтелектуальний бізнес: сутність, форми та особливості розвитку 1. Сутність, ознаки та основні форми інтелектуального бізнесу. 2. Інтелектуальний капітал як ресурс створення економічної цінності та конкурентних переваг підприємства. 3. Бізнес-моделі інтелектуального підприємництва та вплив цифровізації на створення й реалізацію інтелектуальних продуктів і послуг. 4. Соціальні, етичні та екологічні аспекти розвитку інтелектуального бізнесу в Україні та світі.	2
4.	Тема 4. Управління інтелектуальними активами та розвиток інтелектуального бізнесу 1. Ідентифікація, класифікація та систематизація інтелектуальних активів підприємства й науково-дослідного проєкту.	2

	2. Методи економічного оцінювання інтелектуальних активів: витратний, порівняльний і дохідний підходи. 3. Управління знаннями, інтелектуальним капіталом і командною взаємодією в системі розвитку підприємства. 4. Управління ризиками втрати знань, неправомірного використання інтелектуальних активів і забезпечення результативності їх використання	
5.	Тема 5. Комерціалізація результатів наукових досліджень 1. Сутність комерціалізації наукових досліджень та оцінювання готовності результатів до практичного використання. 2. Основні моделі комерціалізації результатів наукових досліджень: власне використання, ліцензування, передання майнових прав, партнерство та створення підприємства. 3. Економічне обґрунтування проєктів комерціалізації, бізнес-планування та джерела фінансування. 4. Етапи реалізації проєктів комерціалізації та показники оцінювання їх економічної й інноваційної результативності.	2
6.	Тема 6. Інноваційні стартапи, стартап-екосистеми та масштабування бізнесу 1. Інноваційний стартап: сутність, етапи розвитку, формування команди та перевірка підприємницьких гіпотез. 2. Стартап-екосистема: роль університетів, бізнес-інкубаторів, акселераторів, інвесторів і державних інституцій підтримки. 3. Особливості розвитку інноваційних стартапів в Україні та Чернівецькій області в умовах воєнного стану. 4. Стратегії масштабування стартапів, залучення інвестицій, виходу на міжнародні ринки та управління інтелектуальними активами.	2
РАЗОМ		10

Теми практичних занять

№ п/п	Теми заняття та його зміст	Кількість годин
1.	Тема 1. Інтелектуальна власність у науково-дослідній діяльності та підприємницькому середовищі Завдання: Скласти карту результатів власного або обраного наукового дослідження: інтелектуальний продукт, можливий об'єкт охорони, учасники, потенційне використання. Порівняти український і міжнародний приклади.	2
2.	Тема 2. Авторське право та охорона результатів інтелектуальної діяльності Завдання: Розв'язати ситуаційний кейс щодо співавторства, використання тексту, програмного продукту або ілюстрації. Перевірити умови ліцензії, оформити посилання, визначити порядок дій у разі виявлення порушення.	2
3.	Тема 3. Інтелектуальний бізнес: сутність, форми та особливості розвитку Завдання: Побудувати бізнес-модель інтелектуального продукту або послуги. На основі публікацій про цифровізацію визначити зміни ціннісної пропозиції, доходів і витрат.	4
4.	Тема 4. Управління інтелектуальними активами та розвиток інтелектуального бізнесу Завдання: Сформувати портфель інтелектуальних активів обраного підприємства або проєкту. Обрати підхід до оцінювання, виконати навчальний розрахунок із явними припущеннями, скласти карту ризиків.	4
5.	Тема 5. Комерціалізація результатів наукових досліджень Завдання: Порівняти щонайменше два способи комерціалізації результату дослідження. Обґрунтувати потребу споживача, витрати, очікувані доходи, права учасників і критерії успішності.	4
6.	Тема 6. Інноваційні стартапи, стартап-екосистеми та масштабування бізнесу	4

	Завдання: Оцінити стартап за критеріями новизни, попиту, команди, фінансування, інтелектуальних активів і потенціалу масштабування. Побудувати карту партнерів екосистеми.	
	РАЗОМ	20

Зміст завдань для самостійної роботи

Тема та завдання	Денна форма, год
1. Інтелектуальна власність у науково-дослідній діяльності та підприємницькому середовищі Завдання: Опрацювати основні поняття та офіційні інформаційні ресурси. Визначити інтелектуальні продукти за тематикою дисертації, їх авторів, користувачів і можливі форми охорони. Оцінити їх потенційний внесок у досягнення цілей сталого розвитку та створення економічної, соціальної й екологічної цінності. Підготувати перелік джерел та карту результатів дослідження.	8
2. Авторське право та охорона результатів інтелектуальної діяльності Завдання: Проаналізувати кейс використання чужого наукового або цифрового матеріалу. Зіставити вимоги авторського права, умови відкритої ліцензії та правила академічної доброчесності. Визначити роль відкритого доступу та відповідального використання інтелектуальних результатів у поширенні знань та забезпеченні сталого розвитку. Підготувати алгоритм правомірного використання і реагування на порушення.	8
3. Інтелектуальний бізнес: сутність, форми та особливості розвитку Завдання: Критично зіставити щонайменше дві наукові праці про інтелектуальний бізнес, цифровізацію та сталі бізнес-моделі, у тому числі іноземне джерело або міжнародний приклад. Розробити ціннісну пропозицію та бізнес-модель обраного продукту, визначити її економічну, соціальну та екологічну цінність, пояснити власну позицію.	10
4. Управління інтелектуальними активами та розвиток інтелектуального бізнесу Завдання: Визначити інтелектуальні активи обраного проєкту, інформаційні потреби для їх оцінювання, ризики та показники результативності. Запропонувати показники для оцінювання не лише економічної ефективності, а й соціального та екологічного впливу. Підготувати рекомендації з управління активами, розвитку команди та забезпечення довгострокової стійкості бізнесу, зазначивши обмеження даних.	10
5. Комерціалізація результатів наукових досліджень Завдання: Розробити економічне обґрунтування комерціалізації власного або обраного результату дослідження: ринок, модель доходу, витрати, фінансування, ризики, права учасників і план реалізації. Оцінити потенційний економічний, соціальний та екологічний ефект комерціалізації та відповідність проєкту релевантним Цілям сталого розвитку (SDGs). Оформити основну частину ІНДЗ..	12
6. Інноваційні стартапи, стартап-екосистеми та масштабування бізнесу Завдання: Дослідити українську стартап-екосистему та порівняти її з міжнародним прикладом з позицій інноваційності, стійкості та внеску у сталий розвиток. Обґрунтувати партнерства, джерела фінансування та можливості масштабування проєкту. Визначити SDGs, на досягнення яких спрямований проєкт, та показники його сталого впливу. Завершити ІНДЗ, підготувати презентацію, резюме іноземною мовою та індивідуальний план розвитку дослідницьких і підприємницьких компетентностей.	12
Разом	60

Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Тема ІНДЗ: «Комерціалізація результату наукового дослідження з дотриманням прав інтелектуальної власності». Об'єктом може бути власний результат дисертаційного дослідження або погоджений з викладачем науковий чи підприємницький кейс.

Звіт містить: характеристику результату і його новизни; критичний огляд релевантних наукових джерел; визначення інтелектуальних активів, авторства й умов використання; аналіз потреб споживачів; порівняння способів комерціалізації; бізнес-модель; обґрунтування витрат, доходів, фінансування, ризиків і неекономічних наслідків; план реалізації та показники результативності. Дані, методи й припущення мають бути чітко зазначені.

Критерій оцінювання ІНДЗ	Максимум, балів
Дослідницька проблема, новизна та критичний аналіз джерел	2
Інтелектуальні активи, авторство, умови використання та доброчесність	2
Економічне обґрунтування, розрахунки й аналіз ризиків	3
Реалістичність плану комерціалізації та врахування неекономічних наслідків	1
Презентація, обговорення державною та іноземною мовами	1
Самооцінювання та індивідуальний план фахового розвитку	1
Разом	10

4. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

Проблемні лекції та дискусії забезпечують засвоєння основ інтелектуальної власності й інтелектуального бізнесу. Практичні заняття поєднують аналіз ситуацій, критичний огляд публікацій, побудову бізнес-моделей, оцінювання активів та сценарні економічні розрахунки. Проектна і самостійна робота спрямовані на застосування знань до дисертаційного дослідження або обраного підприємницького кейсу. Українські приклади зіставляються з міжнародними; результати презентуються та обговорюються.

Використовуються навчальні й наукові публікації, офіційні нормативні ресурси, цифрові інструменти пошуку й аналізу інформації та Moodle. Під час командної роботи визначається особистий внесок кожного учасника. Методи оцінювання: опитування, тематичні тести, перевірка аналітичних матеріалів і розрахунків, захист кейсів та ІНДЗ, екзамен.

Методи навчання

МН1 – словесні методи (лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо)

МН2 – семінари, практичні або лабораторні роботи

МО3 – бізнес-кейси (індивідуальні або командні)

МН4 – наочні методи (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали, тощо)

МН5 – робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами

МН7 – самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни

МН8 – підготовка тез/доповіді на конференцію.

МН9 – тренінги, коучі, майстер-класи від запрошених стейкхолдерів.

МН10 – реферативні та пошукові дослідження.

5. Контроль та оцінювання результатів навчальних досягнень здобувачів з навчальної дисципліни

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань здобувача. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та інших видів занять, самостійної роботи і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача до виконання конкретної роботи. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

Загальна кількість балів, яку здобувач може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів здобувач набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (екзамену).

Кількість балів за кожний навчальний елемент виводиться із суми поточних видів контролю. Кількість балів за змістовний модуль дорівнює сумі балів, отриманих за навчальні елементи даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 змістовий модуль – 25; за 2 змістовий модуль – 25 балів, за ІНДЗ – 10 балів.

(Коментар: Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітньої компоненти).

Методи оцінювання

Методами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

МО1 – контрольні роботи (тематичні, модульні).

МО2 – тести, опитування, самостійні роботи за індивідуальними завданнями.

МО3 – захист бізнес-кейсів, результатів досліджень

МО4 – аналітичні звіти, реферати, тези доповідей, статті

МО5 – презентації результатів виконання завдань

МО7 – презентація власного підготовленого кейсу, який складений на основі реальних сценаріїв і стратегій розвитку компаній, інноваційних регіонів.

МО8 – підсумковий контроль – екзамен (у тестовій формі, усний або письмовий)

МО11 – інші види індивідуальних та групових завдань

Відповідно до вимог Болонської угоди проводиться місцева (національна) шкала визначення оцінок і шкала ECTS. Для їх порівняння використовується така таблиця:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)						ІНДЗ	Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	10	40	100
8	8	9	8	8	9			

T1, T2 ... T6 – теми змістових модулів.

6. Форми поточного та підсумкового контролю

Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, реферат, творча робота) відповідь здобувача.

Формою підсумкового контролю є екзамен.

Перелік питань для підсумкового контролю

1. Інтелектуальний продукт, об'єкт інтелектуальної власності та інтелектуальний актив: співвідношення й приклади з наукової діяльності.
2. Роль інтелектуальної власності у підприємстві та формуванні конкурентних переваг.
3. Ідентифікація результатів дисертаційного дослідження, придатних для практичного використання й охорони.
4. Українська та міжнародна інфраструктура охорони інтелектуальної власності; співвідношення оприлюднення результатів і комерціалізації.
5. Авторство, співавторство, особисті немайнові та майнові права у дослідницькому проєкті.
6. Правомірне використання наукових текстів, програм і баз даних; цитування та відкриті ліцензії.
7. Вибір форми охорони інтелектуального продукту; роль конфіденційності та документування внеску учасників.
8. Типові порушення авторських прав і базовий алгоритм їх захисту. Авторське право та академічна доброчесність.
9. Сутність, ознаки й форми інтелектуального бізнесу; специфіка інтелектуальних продуктів і послуг.
10. Інтелектуальний капітал як основа створення цінності та розвитку підприємства.
11. Бізнес-моделі інтелектуального бізнесу: споживачі, ціннісна пропозиція, доходи, витрати й партнерства.
12. Вплив цифровізації та цифрових платформ на розвиток інтелектуального бізнесу в Україні й світі.
13. Ідентифікація, систематизація та формування портфеля інтелектуальних активів.
14. Підходи до економічного оцінювання інтелектуальних активів, необхідні дані та обмеження розрахунків.
15. Управління знаннями, мотивація команди й відповідальність за використання інтелектуальних активів.
16. Показники результативності та ризики управління інтелектуальними активами; вибір заходів реагування.
17. Етапи комерціалізації результатів досліджень та оцінювання ринкового потенціалу.
18. Порівняння власного використання, ліцензування, передання майнових прав і створення підприємства.
19. Економічне обґрунтування проєкту комерціалізації: витрати, доходи, фінансування, ризики й очікувані ефекти.

20. Узгодження інтересів і прав учасників наукового проєкту; етичні, соціальні та екологічні аспекти комерціалізації.

21. Інноваційний стартап: етапи розвитку, підприємницька гіпотеза та мінімально життєздатний продукт.

22. Структура стартап-екосистеми, роль університетів і партнерств; досвід України та Чернівецької області.

23. Критерії відбору стартапів, джерела фінансування та інвестиційна привабливість в умовах воєнного стану.

24. Масштабування стартапу: готовність бізнес-моделі, ринки, ресурси, інтелектуальні активи й управління ризиками.

Зарахування за неформальною освітою

В межах вивчення дисципліни «Інтелектуальна власність та захист авторських прав» проходження онлайн курсу «Успішний стартап: від ідеї до масштабування» на платформі «Prometheus» https://prometheus.org.ua/course/course-v1:UkrainianStartupFund+S_STARTUP101+2023_T1

Рівнозначний вивчення тем 2 модуля:

Тема 4. Управління інтелектуальними активами та розвиток інтелектуального бізнесу

Тема 6. Інноваційні стартапи, стартап-екосистеми та масштабування бізнесу

Всього – 34 години, 25 балів.

7. Рекомендована література

Основна

1. Інновації: навч. посібник / **Любов Водянка**, Віра Підгірна, Людмила Сибирка, Вікторія Кифяк. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2019. 364 с.

2. Інтелектуальний бізнес: в схемах і таблицях = Intelligent business: in diagrams and tables : навч. посібник для підготовки магістрів / Ю. Лопатинський, **Л. Водянка**, Л. Сибирка. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 192 с.

3. **Водянка Л.**, Стахова Н. Цифровізація як сучасний фактор розвитку інтелектуального бізнесу. *Ефективна економіка*. 2023. № 7 <https://www.nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/1864>

4. **Водянка Л.Д.** Бізнес-планування стартапу: від ідеї до провайдингу та комерціалізації. Організація власного бізнесу : навч. посібник / За ред. Є.В. Ткача. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 264 с.

5. **Водянка Л. Д.**, Юрій Т. П. Цифровізація та цифрова платформа в економічному розвитку аграрного сектору. *Економіка АПК*. 2020. № 12. С. 67–73.

6. **Водянка Л. Д.**, Підгірна В. С., Антохова І. М. Тенденції впровадження інновацій в аграрному секторі економіки України. *Агросвіт*. 2019. № 8. С. 26–32

7. **Водянка Л. Д.**, Кифяк В.І., Скуляк В. М. Креативно-інноваційна діяльність підприємства як вимога сучасного етапу розвитку економіки. Innovative development of the economy: global trends and national features. Collective monograph. Lithuania: Publishing House “Baltija Publishing”, 2018. 716 p. PP. 57-80.

Допоміжна

1. Базилевич В.Д., Лукашова О.П. Сутність та особливості відтворення інтелектуального капіталу в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. № 28 (1). 2019. С. 25-31.

2. **Водянка Л. Д.** Концептуальні засади стратегії розбудови цифровізаційноорієнтованих стартапів в інтересах інноваційного розвитку конкурентоспроможного підприємництва України. Економічні та соціальні детермінанти конкурентоспроможності підприємництва : колективна монографія / за заг. ред. Ю. М. Лопатинського, О. В. Зибаревої. Чернівці : Технодрук, 2023. С. 337–374

3. Хіль А., **Водянка Л.** Стартапи в умовах воєнного стану: фінансові виклики та перспективи. Scientific Collection «InterConf». 2024. № 203. С. 14–17. URL: <https://archive.interconf.center/index.php/conference-proceeding/article/view/6371>
4. 14. Хіль Р., **Водянка Л.** Створення та розвиток стартап-екосистем в Україні: досвід Чернівецької області. Scientific Collection «InterConf». 2024. № 202. С. 18–21. URL: <https://archive.interconf.center/index.php/conference-proceeding/article/view/6222>
5. 15. **Водянка Л.**, Бечко А. Розвиток цифрових технологій та питання захисту інтелектуальної власності. Scientific Collection «InterConf». 2023. № 156. С. 555–557. URL: <https://archive.interconf.center/index.php/conference-proceeding/article/view/3534>
6. Еннан Р.Є. Право інтелектуальної власності: навч.-метод. посіб. Київ: Центр навчальної літератури. 2019. 304 с.
7. Капінос М.М., Лерантович Е.Т., Солощук М.М. Інтелектуальна власність: підручник. Харків : НТУ «ХПІ», 2018. 347 с.
8. Маланчук Т.В. Бізнес-право та інтелектуальна власність: конспект лекцій. Суми: Сумський державний університет. 2019. 177 с.
9. Москалюк Н.Б., Кузьмич Л.В. Право інтелектуальної власності: навч. посіб. Тернопіль, 2017. 200 с.
10. Сластяникова А.І. Основні орієнтири розвитку інтелектуального підприємництва. Економічний вісник. № 2. 2020. С. 37-43.
11. Тимохова Г.Б. Інтелектуальний бізнес. Київ: Кондор. 2018. 316 с.
12. Ходаківський Є.І. Інтелектуальна власність: економіко-правові аспекти: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2017. 274 с. URL: <http://ir.znau.edu.ua/handle/123456789/8287>

Нормативні джерела

13. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 01.12.2022 № 2811-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text>
14. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. Книга четверта «Право інтелектуальної власності». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
15. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі : Закон України від 15.12.1993 № 3687-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text>

Інформаційні ресурси

1. Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ). URL: <https://nipo.gov.ua/>
2. Всесвітня організація інтелектуальної власності (WIPO). URL: <https://www.wipo.int/>
3. Український фонд стартапів. URL: <https://usf.com.ua/>
4. Інституційний репозитарій Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/>

Наукові платформи

1. Як створити стартап Prometheus: Startup101 https://courses.prometheus.org.ua/courses/Prometheus/Startup101/2015_T2/about
2. Підприємництво. Власна справа в Україні Prometheus: ENTREPR101 https://courses.prometheus.org.ua/courses/Prometheus/ENTREPR101/2016_T1/about
3. Маркетинг: розробка та продаж пропозиції цінності Prometheus:MARKETING101 https://courses.prometheus.org.ua/courses/Prometheus/MARKETING101/2015_T2/about
4. Prometheus: LAW102 Юридичні аспекти створення та ведення бізнесу в Україні https://courses.prometheus.org.ua/courses/Prometheus/LAW102/2016_T1/about

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>

✓ «Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/hkzbr1b2/polozhennia-pro-vyiavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chnu-2025.pdf>.

✓ Правила академічної доброчесності у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича <https://www.chnu.edu.ua/media/lnojdab4/pravya-akademichnoi-dobrochesnosti.pdf>

✓ «Політика використання штучного інтелекту в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/ni4ptvsk/polityka-vykorystannia-shtuchoho-intelektu-chnu.pdf>